

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 11Co/160/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2717203308
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 03. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Silvia Hýbelová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2020:2717203308.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Silvie Hýbelovej a členov Mgr. Fedora Benku a Mgr. Kataríny Arnouldovej, v spore žalobcov:X/L. C., nar. XX.X.XXXX, 2/ P. C., nar. XX.XX.XXXX, 3/ C. C., nar. XX.X.XXXX, všetci traja bytom D. XXXX/XX, Y., všetci právne zastúpení JUDr. Máriou Trylčovou, advokátkou, J. Kráľa 738/12, Senica, 4/ S. C., nar. X.X.XXXX, 5/ C. N., nar. XX.X.XXXX, obaja bytom B. XX, Y., zastúpení zákonnou zástupkyňou J. N., nar. XX.X.XXXX, bytom B. XX, Y. a procesným opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Senica, pracovisko Skalica, Gorkého 2, Skalica, obaja právne zastúpení JUDr. Máriou Trylčovou, advokátkou, J. Kráľa 738/12, Senica, proti žalovaným: 1/ I. L., nar. XX.X.XXXX, bytom Y., t.č. ÚVTOS Hrnčiarovce nad Parnou, zastúpený JUDr. Ing. Elenou Divko, PhD., advokátkou, Gorkého 1, Skalica, 2/ KOOOPERATIVA poisťovňa, a.s., Vienna Insurance Group, IČO: 00 585 441, Štefanovičova 4, Bratislava, zastúpený JUDr. Baltazárom Mucskom, advokátom, Vajnorská 55, 831 03 Bratislava, o ochranu osobnosti a o náhradu nemajetkovej ujmy, o odvolaniach strán sporu proti rozsudku Okresného súdu Skalica zo dňa 2. októbra 2018, č.k. 5C/7/2017-190, takto

rozhodol:

I. Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutých výrokoch I., II., III., IV., V. **p o t v r d z u j e** a v napadnutom výroku VI. **m e n í** tak, že žalovaní 1/, 2/ sú povinní zaplatiť žalobkyni 1/ sumu 7.500 eur, žalobcovi 2/ sumu 7.500 eur, žalobcovi 3/ sumu 3.750 eur do troch dní od právoplatnosti rozsudku s tým, že plnením jedného zo žalovaných v rozsahu poskytnutého plnenia zaniká povinnosť druhého žalovaného a vo zvyšnej zamietajúcej časti rozsudok potvrdzuje.

II. Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku VII. **m e n í** tak, že žalovaní 1/, 2/ sú povinní spoločne a nerozdielne uhradiť Slovenskej republike na účet Okresného súdu Skalica titulom súdneho poplatku sumu 4.050 eur do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

III. Žalobcovia 1/, 2/, 4/ a 5/ majú voči žalovaným 1/, 2/ nárok na náhradu trov tohto konania v rozsahu 50% s tým, že plnením jedného zo žalovaných v rozsahu poskytnutého plnenia zaniká povinnosť druhého žalovaného.

IV. Žalovaní 1/, 2/ nemajú voči žalobcovi 3/ nárok na náhradu trov tohto konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Súd prvej inštancie rozsudkom napadnutým odvolaním určil žalovaným 1/, 2/ povinnosť zaplatiť žalobkyni 1/ sumu 7.500 eur, žalobcovi 2/ sumu 7.500 eur, žalobcovi 3/ sumu 3.750 eur, žalobcovi 4/ sumu 15.000 eur a žalobcovi 5/ sumu 15.000 eur do troch dní od právoplatnosti rozsudku s tým, že plnením jedného zo žalovaných v rozsahu poskytnutého plnenia zaniká povinnosť druhého žalovaného. Vo zvyšku súd žalobu žalobcov 1/ až 5/ zamietol. Určil žalovaným 1/, 2/ povinnosť zaplatiť spoločne a nerozdielne na účet Okresného súdu Skalica titulom súdneho poplatku sumu 2.925 eur do troch dní

od právoplatnosti rozsudku a o nároku na náhradu trov konania rozhodol tak, že žiadna zo strán nemá na ich náhradu nárok. Z odôvodnenia rozsudku vyplynulo, že žalobcovia sa domáhali na žalovaných 1/, 2/ určenia im povinnosti zaplatiť náhradu nemajetkovej ujmy a to žalobcom 1/ až 5/ každému vo výške 20.000 eur do troch dní od právoplatnosti rozsudku, ako aj náhradu trov konania. Dôvodili tým, že dňa 14.12.2015 žalovaný 1/ viedol osobné motorové vozidlo značky Renault Megane bez vodičského oprávnenia, pod vplyvom alkoholu a spôsobil dopravnú nehodu tak, že vyšiel mimo cestu s vozidlom pri rybníku R6 v katastri Mesta Skalica, vozidlo sa prevrátilo na strechu do rybníka, pričom usmrtil dvoch spolucestujúcich P. C., nar. XX.XX.XXXX a C. E., nar. XX.XX.XXXX. Žalovaný 1/ z miesta nehody odišiel, nepokúsil sa P. C. a C. E. vyslobodiť z auta, neposkytol im pomoc ani sám, ani nikoho na pomoc neprivolal, pričom obaja sa utopili. P. C., nar. XX.XX.XXXX bol synom žalobkyne 1/ a žalobcu 2/, bratom žalobcu 3/ a otcom žalobcu 4/ a 5/, keď pred nehodou žil so žalobcami 1/až 4/, ako aj so svojou družkou J. N., matkou detí v spoločnej domácnosti, v byte patriacom žalobcom 1/ a 2/. Žalobca 5/ nebol v čase dopravnej nehody na svete, narodil sa po smrti svojho otca P. C.. Žalobcovia 1/ až 5/ prežívajú po úmrtí P. utrpenie každodenne, ani plynutie času im neprinieslo žiadnu úľavu. Od roku 2015 neslávia už ani Vianoce, ktoré mali predtým všetci radi. Ako rodina žili veľmi pospolu. Každý deň boli spolu, rozprávali sa, plánovali, hrali spoločenské hry, chodili s maloletým S. všetci do ZOO, do nákupného centra Max, na ihrisko. Počas neprítomnosti si telefonovali. Nenávratne prišli o jednu z najbližších osôb a nemôžu rozvíjať svoje vzájomné vzťahy s ním. Bolo fatálnym spôsobom zasiahnuté do ich práv na súkromie a na rodinný život. Súd prvej inštancie vo veci vykonal dokazovanie, zistil, že žalobcovia 1/, 2/ sú manželia, počas manželstva sa im narodili dve deti P. C., nar. XX.XX.XXXX a C. C., nar. XX.X.XXXX (žalobca 3/), ktorý s rodičmi býval v spoločnej domácnosti v jednom byte. P. C. býval u svojich rodičov aj so svojou družkou J. N., s ktorou boli rodičmi maloletého S. (žalobca 4/) a po úmrtí P. C. sa im narodil ešte syn C. (žalobca 5/). Zo spisu Okresného súdu Skalica, sp. zn. 6T/158/2016 vyplynulo, že žalovaný I. bol uznaný rozsudkom zo dňa 8.3.2017 vinným zo skutku, že dňa 14.12.2015 v čase medzi 20.00 hod. až 22.00 hod., napriek tomu, že nie je držiteľom vodičského oprávnenia, ako vodič viedol v stave vylučujúcom spôsobilosť vozidlo zn. Renault Megane, ev. č. SI 024 BR, kedy vyšiel s vozidlom mimo cestu a vozidlo sa prevrátilo na strechu do rybníka, pričom pri tejto dopravnej nehode prišlo k usmrteniu spolujazdcov P. C., nar. XX.XX.XXXX, a C. E., nar. XX.XX.XXXX utopením, pričom u vodiča I. L. bolo zistené požitie alkoholu, za čo bol žalovaný I. odsúdený na úhrnný trest odňatia slobody v trvaní 5 rokov a 6 mesiacov, zaradený na výkon trestu odňatia slobody do ústavu s minimálnym stupňom stráženia, zároveň mu bol uložený trest zákazu činnosti viesť motorové vozidlá akéhokoľvek druhu v cestnej premávke na doživotie a tiež uložené ochranné liečenie protitoxikologické ambulantnou formou. Trest odňatia slobody vykonáva od 8.3.2017. V priebehu trestného konania bol vypracovaný znalecký posudok znalcami MUDr. Denisom Valentom, PhD. a MUDr. Ľubomírom Mikulášom, ktorí konštatovali, že presnou príčinou smrti P. C. bolo zadusenie utopením. Menovaný P. C. pred smrťou požil väčšie množstvo alkoholických nápojov, ktoré mohli výraznejšie ovplyvniť jeho schopnosť konať. Podľa všeobecného delenia opitosti sa koncentrácia etanolu v krvi P. C. pohybovala v rozmedzí ťažkého stupňa opitosti až po intoxikáciu. Pred smrťou okrem alkoholu menovaný pravdepodobne fajčil marihuanu. Právne súd prvej inštancie vec posúdil podľa § 11, § 13 ods. 1, 2, 3, § 15, § 822 a § 823 Občianskeho zákonníka, § 2 písm. g), h), i), § 3 ods. 1, § 4, § 7, § 12 ods. 1 písm. a) zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení. Súd prvej inštancie uviedol, že predmetom konania je ochrana osobnosti žalobcov a s tým súvisiaci ich nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. Zákon poskytuje ochranu predovšetkým životu a zdraviu fyzickej osoby. Podľa § 15 OZ po smrti fyzickej osoby právo na ochranu jeho osobnosti patrí manželovi a deťom, pokiaľ ich niet, jeho rodičom. Ide o osobitné právo v zákone taxatívne uvedených osôb. Z rozsudku v trestnej veci vyplynulo, že žalovaný 1/ bol právoplatne uznaný vinným zo spôsobenia dopravnej nehody, ktorú spôsobil porušením pravidiel cestnej premávky závažným spôsobom, čím inému z nedbanlivosti spôsobil smrť. V danom prípade takto nepochybne došlo k zásahu do osobnostných práv rodiny nebohého Tomáša Malíka v tej najhoršej možnej intenzite, keď zásah nie je možné odčiniť len ospravedlnením, či prinavrátením do pôvodného stavu. V rámci náhrady škody sa odškodňuje aj nemajetková ujma spôsobená pozostalým po obeti dopravnej nehody, ktorú v širšom ponímaní treba považovať za škodu na zdraví. Podmienka priznania náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch je vždy v závislosti na individuálnych okolnostiach daného prípadu, treba vychádzať z následnej reakcie, ktorú zásah vyvolal v rodinnom, pracovnom či inom prostredí fyzickej osoby. Teda súd musí prihliadať aj na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo. Súd prvej inštancie dospel pri aplikácii ust. § 15 ods. 1 zákona 381/2001 Z.z. k záveru, že aj zákon o povinnom zmluvnom poistení stanovuje, že poškodený je oprávnený uplatniť svoj nárok na náhradu škody priamo proti poisťovateľovi. Poškodený tak môže náhradu škody spôsobenú prevádzkou motorového vozidla požadovať buď od poisťovateľa alebo od poisťovateľa. Podľa rozhodnutia Súdneho dvora EÚ rozsudok Haasová C-22/12 pod pojmom ujma na

zdraví sa má rozumieť akákoľvek ujma, ak jej náhrada vyplýva na základe zodpovednosti poisteného za škodu z vnútroštátneho práva uplatniteľného v danom spore, ktorá bola spôsobená zásahom do osobnej integrity, čo zahŕňa tak fyzickú, ako aj psychickú traumu. Medzi škody, ktoré sa musia z povinného zmluvného poistenia nahradiť v súlade so smernicou, patrí aj nemajetková ujma, ak možno náhradu tejto ujmy požadovať podľa vnútroštátneho práva. Súd prvej inštancie tak považoval žalovaného 2/, u ktorého bolo motorové vozidlo povinne zmluvne poistené, za vecne pasívne legitimovanú stranu sporu. Súd ďalej skonštatoval, že u žalobcov 1/, 2/ ako rodičov P. C. došlo ku strate syna vo veku 47 a 44 rokov, t.j. keď je už menšia pravdepodobnosť mať ďalšieho potomka. Syn pre žalobcov znamenal v tom období okrem vlastného dieťaťa už aj osobu, s ktorou sa môžu rozprávať o životných situáciách, perspektívne im mal byť oporou v starobe. O závažnosti prežívanej situácie svedčí aj skutočnosť, že obidvaja museli vyhľadať po úmrtí syna aj odbornú lekársku pomoc z dôvodu liečenia úzkostnej a depresívnej symptomatiky a to od augusta 2016 fakticky až doteraz. Žalobcovia 1/, 2/ si syna stále pripomínajú, ešte stále v súvislosti s jeho úmrtím nedokážu prežívať radosť z iných stránok ich života, neoslavujú sviatky, čo vyplynulo z ich výpovedí, a tiež z výpovedí svedkov. Je preto potrebné prihliadať aj na traumu a pocity rodiča, ktorý prežije svoje dieťa. Súd však prihliadal aj na skutočnosť, že žalobcovia 1/, 2/ majú ešte ďalšieho syna - žalobcu 3/, ktorý môže sčasti zmierniť ich bolesť súvisiacu so stratou prvorodeného syna, taktiež ako aj ich vnukovia S. a C.. Súd prihliadal na skutočnosť, že P. bol vo veku dospelosti a už mal svoju vlastnú rodinu, pričom v čase jeho smrti bola jeho partnerka tehotná, očakávala narodenie druhého syna. Tým sa menili priame vzťahy rodič - dieťa medzi žalobcami 1/, 2/ a ich synom P. a rozrastali sa o vzťahy k jeho rodine. Rodičia už nemali prehľad o tom, s kým sa ich syn kamaráti, ako trávi svoj voľný čas a s kým sa chodí zabávať a či konzumuje alkohol a marihuanu. Na základe uvedeného je súd názoru, že u žalobcov 1/, 2/ by mala byť nemajetková ujma v sume 10.000 eur pre každého. Čo sa týka žalobcu 3/, brata nebohého P., smrťou P. C. sa pretrhla jeho väzba k staršiemu bratovi, kamarátovi prípadne k vzoru, ktorým bývajú starší súrodenci. P. bol vo veku dospelosti a už mal svoju vlastnú rodinu, pričom v čase jeho smrti bola jeho partnerka tehotná s ďalším dieťaťom. Tým sa menili na intenzite vzťahy súrodencov medzi žalobcom 3/ a P. a premieňali sa postupne na vzťahy P. C. k jeho rodine. Na základe uvedeného je súd názoru, že u žalobcu 3/ by mala byť nemajetková ujma v sume 5.000 eur. Čo sa týka žalobcov 4/ a 5/, synov nebohého, smrťou ich otca sa pretrhla medzi nimi väzba otec - synovia, potomkovia nebohého P. prišli o svojho otca a to na celý život. Už nebude v dôsledku smrti otca ich rodina spĺňať svoju funkciu - výchovnú, ekonomickú, ochrannú a emocionálnu. Ich vzťahy sa ešte len mali začať formovať vzhľadom k nízkemu veku žalobcov 4/ a 5/. Deti tak boli ochudobnené o rodičovskú lásku, bezpečie, tvorbu zázemia, istotu a základné emocionálne potreby. Súd bol názoru, že u žalobcov 4/, 5/ by mala byť nemajetková ujma v plnej uplatňovanej sume 20.000 eur. Následne súd pri určenej výške náhrady nemajetkovej ujmy prihliadal aj na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva žalobcov došlo. Súd bral do úvahy aj skutočnosť, že k vzniku závažných následkov predmetnej udalosti do určitej miery prispel aj nebohý P.. Tento spolu s ďalšími osobami požíval alkohol, následne spolu s ďalšími osobami si sadol do motorového vozidla, kde pokračovali v konzumácii alkoholu. P. bol v čase nehody vo vysokom štádiu opitosti a užil aj marihuanu. Musel si byť vedomý toho, že v rámci zábavy niekto z prítomných môže motorové vozidlo naštartovať a jazdiť s ním. Musel vedieť, že každý z prítomných bol pod vplyvom alkoholu, nakoľko s každým z nich spoločne konzumoval alkohol. P. neodmietal zotrvať v motorovom vozidle napriek tomu, že všetky osoby boli pod vplyvom alkoholu. Žalobcovia nepreukázali, že by P. sa domáhal vystúpenia z motorového vozidla, že by žiadal aby nejazdili predmetným motorovým vozidlom vedeným žalovaným 1/, resp. nepreukázali, že by P. vedel, že vodič motorového vozidla nie je pod vplyvom alkoholu, resp. že nemá ani vodičské oprávnenie. Toto konanie P. súd vyhodnotil ako značne nezodpovedné a do určitej miery viedlo aj k tak závažným následkom. Dá sa vyhodnotiť ako určité spoluzavinenie v súvislosti so vzniknutým následkom. Pokiaľ by odmietol viesť sa v motorovom vozidle, ktoré šoférije osoba pod vplyvom alkoholu, a taktiež je možné, že pokiaľ by nebol P. pod vplyvom alkoholu a marihuany, bol by schopný sa z havarovaného motorového vozidla dostať. Túto mieru určitého zavinenia súd vyhodnotil na 25 % a preto následne znížil o 25% výšku priznanej nemajetkovej ujmy a tak priznal žalobkyni 1/ a žalobcovi 2/ každému sumu 7.500 eur, žalobcovi 3/ sumu 3.750,- eur a žalobcom 4/ a 5/ každému po 15.000 eur titulom finančného zadošťučinenia a vo zvyšku súd žalobu zamietol. Pri určení výšky zohľadnil závažnosť ujmy, okolnosti, ktoré mali vplyv na vznik nemajetkovej ujmy, mieru a závažnosť zavinenia žalovaného 1/, ako aj mieru zavinenia zosnulého P. a v neposlednom rade aj to, v akej miere by mohla v konkrétnom prípade vo vzťahu k dotknutým osobám uvedená satisfakcia pôsobiť na zmiernenie následkov zásahu. O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 1, 2, § 262 ods. 1, CSP tak, že žiadnej strane nepriznal nárok na ich náhradu, keď žalobcovia celkovo uplatňovali sumu 100.000 eur, súd im priznal celkovo sumu 48.750 eur, čo je úspech 48,75 % oproti neúspechu 51,25 %, pričom o ich nároku súd rozhodoval na základe vlastnej úvahy. Keďže

úspech každej strany je fakticky v jednej polovici, súd nepriznal žiadnej zo strán nárok na náhradu trov konania. Súd prvej inštancie tiež rozhodol podľa § 2 ods. 2 zák. č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch o povinnosti žalovaných 1/, 2/ zaplatiť súdny poplatok vo výške 2.925 eur a to 6% z priznanej sumy.

2. Proti tomuto rozsudku súdu prvej inštancie v zákonom určenej lehote podali odvolania strany sporu, teda tak žalobcovia 1/ až 5/ ako aj žalovaní 1/, 2/.

3. Žalobcovia 1/ až 5/ v odvolaní uviedli, že rozsudok napádajú v plnom rozsahu. Rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci pokiaľ ide o stanovenie výšky nemajetkovej ujmy, spoluzavinenie nebohého a náhradu trov konania a súd tiež dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam, ktoré z vykonaných dôkazov nevyplývajú. Nevyhodnotil ako závažné skutkové zistenia, ktoré boli preukázané. Uviedli, že žalobcovia 1/ až 3/ žili v spoločnej domácnosti s nebohým P. aj napriek tomu, že tento mal družku a deti. Vzťahy si zachovali svoju intenzitu v rovnakej miere ako v čase, keď nebohý ešte nemal vzťah s J. N., matkou svojich detí. Rodičia dieťa ľúbia rovnako intenzívne, či je batola alebo dospelý človek. Nebohý P. však stále žil a býval so všetkými žalobcami. Nadviazaním vzťahu so ženou a narodením detí sa vzťahy medzi nimi a primárnou rodinou neoslabili. Iná situácia by bola, ak by sa nebohý P. odsťahoval, čo sa však nestalo. Rodina sa stýkala denne, denne spolu trávili svoj čas. Z ich rodinného kruhu teda po smrti zmizol jeden z plnohodnotných členov, každodenne prítomný v ich životoch. Rodičia nesú smrť syna najťažšie. Ich žiaľ nijako nezmierňuje to, že majú ešte jedného syna. Rozvinul sa u nich po smrti P. strach o syna C. do takej miery, že ho obmedzujú v kontaktoch mimo rodinu. Žalobcom 1/, 2/ vnuci pripomínajú nebohého syna a žiaľ sa znásobuje, nakoľko vnuci svojho otca nikdy nespoznajú. Rodičia mali prehľad o tom, s kým trávi ich syn P. čas. Bežne alkohol a marihuanu nepožíval. Pre žalobcu 3/ bol nebohý P. vzorom, starším bratom, najbližším človekom, ktorý mal pre neho najviac pochopenia. Po smrti brata stratil motiváciu, upína sa k jeho pamiatke, pokračuje za staršieho brata v skladaní hudby. Pokiaľ sa týka spoluzavinenia nebohého P., tak nesúhlasia s konštatovaním súdu prvej inštancie, že bolo preukázané jeho spoluzavinenie. Iná situácia by bola, ak by nebohý P. nehodu spoluzapríčinil, napr. tým, že by nejako atakoval v priebehu jazdy šoféra, ak by bol vlastníkom havarovaného vozidla, toto dobrovoľne poskytol na jazdu, ak by bol iniciátorom stretnutia, ak by zabezpečil alkohol a marihuanu ale ani to sa nestalo. Trvajú na tom, že vzhľadom na stupeň opitosti nebohý P. nebol schopný aktívne sa rozhodnúť pre cestu autom. Nechápal, čo sa deje, nevedel posúdiť následky rozhodnutia žalovaného 1/ ísť autom do D.. Nebohý P. keď sadal do automobilu, vôbec nečakal, že žalovaný 1/ auto naštartuje a bude ho šoférovať. Žiadnym spôsobom aktívne neprispel k vzniku autonehody. Do auta ho pozval žalovaný 1/ za tým účelom, aby počúvali hudbu a zohriali sa. Auto nebolo v tom čase naštartované. Pokiaľ sa týka okolností, za ktorých došlo k stretnutiu pred nehodou a miera podielu žalovaného 1/ na celej udalosti, žalobcovia 1/ až 5/ udávajú, že žalovaný 1/ bol iniciátorom stretnutia, zabezpečil návykové látky, ponúkol svoj automobil na posedenie, naštartoval, urobil rozhodnutie ísť autom do D., auto šoféroval, spôsobil autonehodu, opustil miesto autonehody bez zabezpečenia pomoci. Ide o reťazec rozhodnutí žalovaného I., ktoré priamo viedli k tomu, že P. C. zomrel. Ak by sa žalovaný I. zachoval v ktoromkoľvek z uvedených okamihov inak, alebo ak by sa pokúsil o záchranu spolujazdcov, k tak závažným následkom by nemuselo dôjsť. Žalovaní nepreukázali, že nebohý P. vedel, že žalovaný 1/ nemá vodičský preukaz. Ide iba o tvrdenie žalovaného 1/, ktoré podporuje matka žalovaného 1/ a jeho najbližší kamarát. Nejde teda o objektívne svedectvá. Ani jeden z nich nebol pri skutku žalovaného 1/ dňa 14.12.2015. Žalovaný 1/ vlastnil automobil, o tom všetci vedeli, na tomto automobile sám jazdil a to nielen v deň nehody ale aj predtým, čo potvrdila aj matka žalovaného 1/ vo svojej svedeckej výpovedi a nebohý P. nemal odkiaľ vedieť, že žalovaný 1/ nemá vodičské oprávnenie. Je logickým záverom, že ak si niekto kúpi automobil a jazdí na ňom, vodičské oprávnenie má. Pri výške priznanej nemajetkovej ujmy poukázali na rozhodnutie Okresného súdu Skalica v konaní sp.zn. 5C/322/2013, kde v obdobnom súdnom spore dostali rodičia nemajetkovú ujmu v sume 50.000 eur každý. Je utrpenie žalobcov 1/, 2/ snáď menšie ako utrpenie tých druhých rodičov? V oboch prípadoch mali rodičia ešte jedno dieťa, s ktorým mohli naďalej rozvíjať svoje rodinné vzťahy. V oboch prípadoch bola smrť následkom autonehody a v oboch prípadoch boli pod vplyvom alkoholu. Súd prvej inštancie rozhodol nesprávne o náhrade trov konania a to z dôvodu, že výška plnenia závisela od úvahy súdu. Pokiaľ sa súd riadil zásadou úspechu, mal tento posudzovať pre každého žalobcu samostatne. Navrhli rozsudok súdu prvej inštancie zmeniť a priznať žalobcom 1/ až 5/ každému po 20.000 eur a náhradu trov konania prvoinštančného a odvolacieho vo výške 100%.

4. Žalovaný 1/ vo svojom odvolaní uviedol, že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci podľa § 365 ods. 1 písm. h). Navrhol rozsudok zmeniť a žalobu v celom

rozsahu zamietnuť. Uviedol, že predpokladom priznania nemajetkovej ujmy je zistenie, že v konkrétnom prípade zadostučinenie podľa § 13 ods. 1 OZ nepostačuje a to z hľadiska intenzity trvania a rozsahu nepriaznivých následkov vzniknutých konkrétnej fyzickej osobe, najmä vzhľadom na jej dôstojnosť a vážnosť v spoločnosti. Žalobcovia 1/, 2/ objektívne nepreukázali, že trpeli duševnou poruchou v súvislosti so stratou ich nebohého syna. Súd nesprávne uzatvoril svoj právny záver o tom, že právo žalobcov 1/ až 5/ bolo narušené závažným spôsobom. Súd sa nevysporiadal so skutočnosťou, že v konaní neboli preukázané citové, sociálne, ani kultúrne väzby na žalobcov 1/ až 5/, keď vôbec nemali vedomosť o tom s kým a kde sa ich syn, otec a brat stretáva. Predpokladmi priznania náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch je nielen porucha duševného zdravia riadne preukázaná znaleckým posudkom, ale aj to, či medzi nebohým a jeho blízkymi existovali silné citové, sociálne, kultúrne putá. Žalobcovia 1/ až 5/ nemali vedomosť o tom, že sa stretáva so žalovaným 1/ a ešte ďalšími chlapcami za účelom požívania alkoholu a marihuany. Ak tvrdia svedkovia a jeho matka, že jej nebohý syn sa s ňou o všetkom rozprával, ako je možné, že nevie o tom, že sa stretával so žalovaným 1/. Nebolo preukázané, že by sa zmenili, uzavreli do seba, vyhýbali sa spoločnosti, blízkym osobám. Naopak, bolo preukázané, že rodina sa združila, stretávajú sa spolu aj s družkou nebohého, aj s vnukmi. Súd uvádza, že vo vzťahu žalobcov 4/ a 5/ sa pretrhla väzba medzi otcom a dieťaťom. Žalobca 4/ mal v čase nehody 1 rok a žalobca 5/ nebol na svete, narodil sa po troch mesiacoch od nehody. Právo na spoložitie so zomrelým otcom a bratom a právo na vytváranie a rozvíjanie rodinných vzťahov nebolo porušené vo vzťahu k týmto maloletým deťom a bratovi tak intenzívnym spôsobom, ako to má na mysli ust. § 13 ods. 2 OZ. Matka, otec a brat uvádzali, že nebohý bol len s nimi, že sa s nimi o všetkom rozprával, čo sa nezakladá na pravde, keď na základe výpovede žalovaného 1/ a facebookovej komunikácie sa preukázalo, že nebohý sa stretával pravidelne s kamarátmi. Jeho rodina nemala vôbec vedomosť s kým sa ich syn, brat, druh stretáva a vôbec sa nerozprávali o všetkom ako tvrdí matka, otec, brat, keď ani nevedeli, že nebohý v čase smrti bol vonku s kamarátmi. Nemali vedomosť, že fajčil marihuanu. V čase nehody jeho najbližší nevedeli kde sa nachádza. V konaní nebolo preukázané, že by žalobcovia 1/ až 5/ boli hmotne a existenčne odkázaní na nebohého. Súd sa tiež nevysporiadal s trestným postihom žalovaného 1/ ako dostatočným morálnym zadostučinením. Žalovanému 1/ bol uložený nepodmienečný trest odňatia slobody 5 rokov a 6 mesiacov. Z pohľadu morálneho zadostučinenia je tiež treba vnímať postoj žalovaného 1/ k udalosti a to, že poslal prostredníctvom jeho matky ospravedlňujúci list poškodeným, tejto udalosti je mu ľúto, je to mladý človek, aj on utrpel stratu svojho kamaráta. Žalovaný 1/ taktiež cíti smútok. Táto udalosť mu vôbec nie je ľahostajná. Po nehode mal zlé sny, budil sa zo spánku. Usmrtenie kamaráta vyvoláva uňho pocit viny. Súd vo svojom rozhodnutí vôbec nezohľadnil majetkové pomery žalovaného 1/, ktoré je treba zohľadniť nie z pohľadu stanovenia výšky primeranej satisfakcie, ale z pohľadu možnosti reálneho uspokojenia priznaných nárokov. Žalovaný nemá žiadny majetok, t.č. je vo výkone trestu odňatia slobody, kde nedosahuje žiadny príjem, je to mladý človek vo veku 21 rokov, ktorý má život pred sebou. V prípade prepustenia sa musí zamestnať, zabezpečovať svoju rodinu. Súd sa nevysporiadal v rozhodnutí so všetkými skutočnosťami, ktoré je potrebné zohľadniť nielen pri výške nemajetkovej ujmy v peniazoch ale aj s tou skutočnosťou, či vôbec došlo k existencii ujmy na strane žalobcov 1/ až 5/ a či nie je morálnym zadostučinením odsúdenie žalovaného 1/ za prečin usmrtenia a to trest odňatia slobody vo výmere 5 rokov a 6 mesiacov, čo je dostatočným morálnym zadostučinením pre žalobcov.

5. Žalovaný 2/ v odvolaní uviedol, že súd nesprávne právne vec posúdil a nad rámec legislatívy Slovenskej republiky aplikoval eurokonformný výklad slovenských zákonov, neprihliadol na námietky žalovaného 2/, že pre spor a rozhodnutie vo veci C-22/12 bolo rozhodné právo Českej republiky, ktoré nemajetkovú ujmu považuje za škodu na účely povinného zmluvného poistenia motorových vozidiel. V podmienkach Slovenskej republiky takáto právna úprava nie je. Poukázal na rozhodnutie NS SR, sp.zn. 4 Cdo 168/2009, 8 Cdo 219/2016, a vzhľadom na posledné rozhodnutia Najvyššieho súdu SR má za to, že pasívna vecná legitímácia žalovaného 2/ v tomto konaní nie je daná. Úmrtie poškodeného bolo až sekundárnym následkom nehody, za ktorú nezodpovedá a nemôže zodpovedať žalovaný 2/ ako poisťovateľ, keďže úmrtie bolo až sekundárnym následkom nehody, medzi úmrtím P. C. a samotnou nehodou chýba súvislá reťaz príčinnej súvislosti. Samotná nehoda nebola príčinou smrti P. Tento zomrel v dôsledku utopenia sa, pretože mu nebola poskytnutá pomoc zo strany žalovaného 1/, ale rovnako aj zo strany druhej prežívajúcej osoby. Preto nie je možné konštatovať, že existuje priama príčinná súvislosť medzi nehodou a úmrtím poškodeného. Výška nemajetkovej ujmy nekorešponduje s intenzitou zásahu do citových väzieb medzi žalobcami a poškodeným. Nebohý bol dospelým človekom žijúcim vlastným životom so svojou družkou. Súd nedostatočne zdôvodnil priznanie sumy maloletým deťom poškodeného. Žalovaný 4/ mal už vytvorenú citovú väzbu k poškodenému, poznal ho a trávil s ním čas. Vo vzťahu k žalovanému 5/ toto tvrdenie neplatí. Narodil sa až po smrti poškodeného,

nepoznal ho, nemal možnosť vytvorenia žiadneho vzťahu k nemu. Preto priznanie rovnakej sumy obom maloletým deťom, u ktorých sú rozdielne zásadné atribúty, priznanie nemajetkovej ujmy bez náležitého odôvodnenia je právne neudržateľné. Napriek odôvodneniu súdu, kedy prezentuje tvrdenia vo vzťahu k maloletým deťom poškodeného o strate vzoru a možnosti formovania osobnosti, má žalovaný 2/ za to, že to nie je účelom náhrady nemajetkovej ujmy. Táto má za účel poskytnúť náhradu za zásah do osobnostných práv fyzickej osoby, v predmetnom prípade do citového vzťahu medzi nebohým a rodinným príslušníkom. Pokiaľ medzi osobami nebol vytvorený žiaden citový vzťah, ktorý by mohla osoba vnímať, hodnotiť a prežívať, zákon nevyklučuje priznanie nemajetkovej ujmy takémuto dieťaťu, ktoré sa narodilo po zásahu do práv na súkromie ale nie je možné priznať ju v rovnakej výške ako u maloletého dieťaťa, ktoré žilo v domácnosti s nebohým. Odôvodnenie preukazuje, že súd priznal náhradu nemajetkovej ujmy len statusovo rovnako maloletým deťom a rovnakú sumu aj rodičom. Opomenul však podstatnú funkciu náhrady nemajetkovej ujmy, ktorá bola neustále prezentovaná a to intenzitu citového vzťahu a zásahu doň. Súd nedostatočne zohľadnil spoluvinu poškodeného, ktorú určil v rozsahu 25%. Poškodený bol pod vplyvom alkoholu, dobrovoľne nasadol do vozidla, nebolo preukázané jeho zapnutie bezpečnostným pásom. Vedel, že žalovaný 1/ nemá vodičský preukaz a mal vedomosť o tom, že žalovaný 1/ je pod vplyvom alkoholu. Nebohého nikto nenútil v aute zostať a ani násilím absolvovať jazdu. Podstatné je, že nebohý P. vedel, že žalovaný 1/ je opitý, vedel, že nemá vodičský preukaz a predsa zostal vo vozidle bez toho, aby bol k tomu násilím alebo inak nútený. Má za to, že rozsah spoluviny samotného poškodeného bol minimálne v rovnakom rozsahu ako vina žalovaného 1/ a to 50%. Súd sa v rozpore s poslaním inštitútu nemajetkovej ujmy nevysporiadal ani s majetkovými pomermi žalovaného 1/, ktoré sú na rozdiel od majetkových pomerov žalovaného 2/ tiež podstatné na určenie výšky priznanej nemajetkovej ujmy. Nedotkol sa podstatnej skutkovej okolnosti a to, že k úmrtiu došlo utopením P. pre neposkytnutie pomoci a nie v dôsledku nehody. Po nehode sa z vozidla vyslobodili dve osoby, dve osoby ostali vo vozidle a utopili sa. Poškodený tak nezomrel na následky nehody ale na následky utopenia. Pomoc mu neposkytol nielen žalovaný 1/ ale ani W. C.. Záverom žalovaný 2/ poukázal, že bola na mieste aplikácia ust. § 438 ods. 2 OZ. Základným princípom nemajetkovej ujmy, jej odškodnenia v peniazoch je princíp primeranosti náhrady nemajetkovej ujmy, ktorá je spôsobilá aspoň sčasti zmierniť dôsledky neoprávneného zásahu a umožňuje, aby výška náhrady na jednej strane nevytvárala priestor pre obohacovanie sa, ale na druhej strane umožňovala spravodlivé zadostučinenie pozostalých. Samotné prejednanie veci pred súdom je potrebné v danej veci považovať za morálnu satisfakciu, ktorá podľa názoru žalovaného 2/ vzhľadom na okolnosti prípadu postačovala. Navyše, ako vyplynulo z dokazovania, žalovaný 1/ trpí psychickými problémami a výčtkami svedomia, ospravedlnil sa listom žalobcom, čo malo byť tiež zohľadnené pri priznávaní nemajetkovej ujmy, resp. jej náhrady. Konanie má aj inú vadu a to nedostatočné, chybné odôvodnenie rozhodnutia, keď súd sa nevysporiadal v odôvodnení s argumentáciou žalovaného 2/ o neexistencii pasívnej vecnej legitímácie, príčinnej súvislosti úmrtia utopením a nehodou, ktorú neodôvodnil nijako a nevysporiadal sa s ňou. Nepresvedčivo odôvodnil aj priznanú výšku náhrad. Žalovaný 2/ navrhol rozsudok súdu prvej inštalencie zmeniť, žalobu voči nemu zamietnuť, priznať mu náhradu trov prvoinštalčného i odvolacieho konania, alternatívne rozsudok zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštalencie na ďalšie konanie.

6. X. 2/ k odvolaniu žalobcov a žalovaného 1/ uviedol, že so skutočnosťami uvedenými v odvolaní žalobcov nesúhlasí, považuje ho za nepravdivé a ich tvrdenia za účelové. Rovnako zdôrazňuje nedôvodnosť podaného odvolania, ktoré sa neopiera o žiadne dôkazy ale v zásade je postavené na tvrdení osôb, ktoré okolnosti tragickej nehody nevnímali vlastnými zmyslami, so skutočnosťami k priznanej výške nemajetkovej ujmy ako aj s nepreukázaním citových väzieb, nezohľadnením pomerov žalovaného 1/ prvoinštalčným súdom a ďalšími skutočnosťami uvedenými v odvolaní žalovaného 1. súhlasí a stotožňuje sa s nimi. Trvá na neexistencii pasívnej vecnej legitímácie žalovaného 2/. K niektorým bodom odvolania žalobcov udáva, že v konaní bolo preukázané, že vzťahy v rodine nebohého neboli tak ideálne, ako sa ich snažia vykresliť žalobcovia, kedy tvrdenia v ich výpovediach sa často ukázali ako nepravdivé a účelové. V konaní bolo preukázané, že nebohý P. C. porušil všeobecnú prevenčnú povinnosť, dobrovoľne pil alkohol, dobrovoľne nastúpil do auta a neprotestoval, neprotestoval ani pri naštartovaní auta a v konaní bolo preukázané, že neprotestoval ani keď sa začala vykonávať jazda. Takže vedel, že žalovaný 1/ je opitý, vedel, že nemá vodičský preukaz a predsa zostal vo vozidle bez toho, aby bol k tomu násilím alebo inak nútený. Ak sa šiel do auta len zohriať, ako tvrdia žalobcovia, mal pred jazdou a teda v momente, ako sa zmenil jeho údajný účel zotrvania vo vozidle, z neho vystúpiť a nie absolvovať jazdu s ostatnými. Ďalej uviedli, že morálnym zadostučinením je aj samotné prejednanie veci a ospravedlnenie sa toho, kto do práv zasiahol. Žalovaný 1/ trpí psychickými problémami, výčtkami

svedomia, ospravedlnil sa listom žalobcom, čo malo byť tiež zohľadnené pri priznávaní nemajetkovej ujmy, resp. jej náhrady.

7. K odvolaniu žalovaného 1/ sa vyjadrili písomne žalobcovia, keď uviedli, že bolo porušené ich právo na rodinný život, ktorý rodina viedla so zomrelým a v dôsledku jeho smrti, za ktorú zodpovedá žalovaný 1/nemôže viesť. Nie je im zrejmé, prečo žalovaný 1/ nepovažuje smrť za závažný zásah do práva na rodinný život žalobcov 1/ až 5/ s nebohým P., ako si žalovaný 1/ predstavuje rozvíjanie rodinných vzťahov žalobcov 1/ až 5/ s nebohým. Bolo preukázané lekárskymi správami, že žalobcovia 1/, 2/ pred smrťou syna nikdy nevyhľadali pomoc psychológa a psychiatra, nebrali lieky v súvislosti s psychickým stavom. Žalobkyňa 1/ je onkologická pacientka, v čase smrti P. bola vyliečená, v súčasnosti má opäť zhoršené výsledky. Do práva na rodinný život žalobcov nebolo zasiahnuté napr. hanlivým ohováračským článkom, v dôsledku ktorého by sa vzťahy naštrbili alebo dočasne pretrhali, smrť je konečná, jednalo sa o najintenzívnejší zásah do práva na rodinný život. Nie je možné vrátiť človeku život, teda nie je možné ani obnoviť jeho vzťahy s príbuznými. Sociálne väzby boli medzi zomrelým a jeho rodičmi a bratom vynikajúce, nebohý žil so žalobcami 1/ až 5/ v spoločnej domácnosti, mali každodenný kontakt, trávili spolu čas, kultúrne väzby nevidia dôvod napádať. Nebohý P. patril do rovnakej komunity ako zvyšok rodiny, nevyznával iný svetonázor ako ostatní členovia rodiny, nevenoval sa iným kultúrnym aktivitám. Nemožno žiadať, aby žalobcovia 1/, 2/ ako aj J. N., teda dospelí členovia rodiny, vedeli každú sekundu presne povedať, kde sa nebohý P. nachádza. Nepopierajú, že nebohý P. poznal žalovaného 1/, medzi nimi dvomi však nebol blízky a priateľský vzťah. Pokiaľ sa týka prítomnosti drog pri nehode, tak drogy mal v čase nehody v držbe žalovaný 1/ a súd by mal prihliadať na to, že ten, kto drogy vlastnil a kto ich sprístupnil ostatným, bol práve žalovaný 1/. Život rodiny sa po smrti nebohého P. radikálne zmenil. Ako rodina, ktorá mala svoje zvyky a tradície, už nefungujú. J. N. sa s deťmi odsťahovala zo spoločnej domácnosti, pretože toto prostredie s ohľadom na depresívne nastavenie členov domácnosti nebolo pre maloletých žalobcov 4/ a 5/ vhodné. Smrť P. nemôže byť interpretovaná ako dobro pre rodinu v zmysle, že rodina sa v jej dôsledku združila. Otec je dôležitý element v normálnom a zdravom vývoji dieťaťa. Absencia otca v živote žalobcov 4/ a 5/ od praktického každodenného života, od starostlivosti, od lásky a nehy, ktorú rodič dieťaťu prejavuje, až po rady a životné vzory, je na neprospech detí. Žalobcovia 4/ a 5/ budú celý život ochudobnení o otca a sami to dôvodne budú pociťovať ako ujmu. Dostatočným zadosťučinením pre žalobcov nie je samotné konštatovanie porušenia práva. Hmotná existenčná závislosť žalobcov na zomrelom nie je podmienkou vyhovenia nároku v danom súdnom konaní, avšak žalobcovia 4/ a 5/ jednoznačne boli odkázaní výživou na svojho otca. Dopad do sféry žalovaného 1/ nie je v danom súdnom konaní relevantný. Ide o porušenie práva na súkromie. Utrpenie žalobcov 1/ až 5/ je neporovnateľné s tým, čo prežíva žalovaný 1/, aj keď je obmedzený na osobnej slobode, po odpykaní trestu si môže žiť svoj život, rodina sa môže tešiť z jeho prítomnosti. Takéto potešenie ale žalobcovia 1/ až 5/ z prítomnosti nebohého P. už nikdy neprežijú. Žalovaný 1/ je mladý človek v produktívnom veku, mal by dostať svojim povinnostiam a niesť následky svojho konania. Vyhlásenie osobného bankrotu s účelom vyhnúť sa plneniu povinnosti voči žalobcom 1/ až 5/ by malo byť posúdené ako výkon práva v rozpore s dobrými mravmi.

8. Žalobcovia sa vyjadrili písomne aj k odvolaniu žalovaného 2/. Poukázali pri vecnej pasívnej legitímácii žalovaného 2/ na uznesenie Ústavného súdu SR III. ÚS 666/2016 a na eurokonformný výklad pojmu škoda. K príčinnej súvislosti nehody s neposkytnutím pomoci a smrťou Tomáša uviedli, že ak by nebolo nehody, nedošlo by k smrti P.. K prerušeniu reťazca príčiny a následku by prišlo napr. v prípade, ak by sa P. dostal z automobilu a niekto by ho sotil späť do rybníka, v dôsledku čoho by sa utopil, čo sa však nestalo. Pokiaľ sa týka nároku žalobcu 5/, k tomuto uviedli, že žalobcovia 4/ a 5/, obe deti pocítili neprítomnosť otca v ich životoch mnohokrát už v rannom detskom veku, v kolektíve škôlky, školy si budú intenzívne uvedomovať, že ostatné deti otca majú a oni nie. Právo na rodinný život žalobcu 5/ so svojím otcom bolo jednoznačne porušené, o to intenzívnejším spôsobom, že nemal možnosť so svojím otcom pobudnúť ani len chvíľku, nakoľko sa narodil po jeho smrti. Nestotožňujú sa so záverom súdu prvej inštancie o údajnom spoluzavinení nebohého P. C.. Prejednanie veci pred súdom nemá pre žalobcov 1/ až 5/ satisfakčný charakter ani v subjektívnej, ani v objektívnej rovine.

9. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolania podali včas oprávnené osoby - strany sporu (§ 359 a § 362 ods. 1 CSP), proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok prípustný (§ 355 ods. 1 CSP), preskúmal napadnutý rozsudok ako aj konanie mu predchádzajúce v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolaní (§ 379 a § 380 CSP) a dospel k

záveru, že odvolanie žalobcov 1/ až 3/ je čiastočne dôvodné a odvolania žalobcov 4/, 5/ a žalovaných 1/, 2/ sú nedôvodné.

10. Predmetom konania vedeného na súde prvej inštancie pod sp.zn 5C/7/2017 je ochrana osobnosti a náhrada nemajetkovej ujmy, ktorej sa domáhajú žalobcovia 1/ až 5/ na žalovaných 1/, 2/ a to každý vo výške 20.000 eur, s tým, že plnením jedného zo žalovaných v rozsahu poskytnutého plnenia zaniká povinnosť druhého žalovaného. Žalobcovia 1/ až 5/ si svoj nárok uplatňujú podľa § 13 ods. 2 OZ, keď žalovaný 1/ svojím konaním zasiahol trvalo do ich osobnostných práv, konkrétne do ich práva na súkromie, ktorého súčasťou je právo na rodinný život, keď žalobcovia prišli o jednu z najbližších osôb, a to žalobcovia 1/ a 2/ o syna, žalobca 3/ o brata, žalobcovia 4/, 5/ o otca a nemôžu ďalej rozvíjať svoje vzájomné vzťahy s ním.

11. Predmetom odvolacieho konania je posúdenie správnosti postupu a rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktorým priznal nemajetkovú ujmu žalovaným 1/,2/ každému po 7.500 eur, žalovanému 3/ vo výške 3.750 eur a žalovaným 4/, 5/ každému po 15.000 eur a vo zvyšku žalobu zamietol.

12. Z obsahu spisu vyplynulo, že dňa 14.12.2015 v čase medzi 20.00 hod. až 22.00 hod., žalovaný 1/ viedol osobné motorové vozidlo zn. Renault Megane, EČV: SI 024BR, bez vodičského oprávnenia, pod vplyvom alkoholu a spôsobil dopravnú nehodu tak, že vyšiel s vozidlom mimo cestu pri rybníku R6 v k. ú. Mesta D., vozidlo sa prevrátilo na strechu do rybníka, pričom usmrtil dvoch spolujazdcov a to P. C., nar. XX.XX.XXXX, a C. E., nar. XX.XX.XXXX. Žalovaný 1/ z miesta nehody odišiel, nepokúsil sa P. C. a C. E. vyslobodiť z auta, neposkytol im pomoc ani sám, ani nikoho na pomoc neprivolal a títo sa obaja utopili. Nebohý P. C. bol synom žalobcov 1/, 2/, bratom žalobcu 3/ a otcom žalobcov 4/a 5/, s ktorými všetkými a aj s priateľskou a matkou svojich synov žil v spoločnej domácnosti. Z rozsudku Okresného súdu Skalica, sp.zn. 6T/158/2016 vyplynulo, že rozsudkom zo dňa 8.3.2017, bol žalovaný 1/ uznaný vinným zo skutku, že dňa 14.12.2015 napriek tomu, že nie je držiteľom vodičského oprávnenia, ako vodič viedol v stave vylučujúcom spôsobilosť vozidlo zn. Renault Megane, s ktorým vyšiel mimo cestu, vozidlo sa prevrátilo na strechu do rybníka, pričom pri tejto dopravnej nehode došlo k usmrteniu dvoch spolujazdcov a to P. C. a C. E.. Za to bol žalovaný 1/ odsúdený na úhrnný trest odňatia slobody v trvaní 5 rokov a 6 mesiacov, so zaradením na výkon trestu odňatia slobody do ústavu s minimálnym stupňom stráženia, zároveň mu bol uložený trest zákazu činnosti viesť motorové vozidlá akéhokoľvek druhu v cestnej premávke na doživotie a bolo mu tiež uložené protitoxikologické ochranné liečenie ambulatnou formou. Okrem toho žalovaný 1/ bol v tomto konaní súdený aj za to, že vo väčšom rozsahu neoprávnene prechovával pre vlastnú potrebu omamnú látku, čím spôsobil prečin nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi.

13. Odvolací súd dospel k záveru, že súd prvej inštancie správne právne posúdil vecnú pasívnu legitimitáciu žalovaných 1/ a 2/. Žalovaný 1/ zodpovedá ako prevádzateľ dopravného prostriedku a tiež je jeho zodpovednosť daná aj porušením pravidiel cestnej premávky, čím spáchal prečin usmrtenia syna, brata a otca žalobcov. Aj keď u P. C. bolo ako príčina smrti zistené utopenie, tak príčinou bola nehoda a to, že žalovaný 1/ sa s autom prevrátil na strechu a vošiel do rybníka. Tvrdenia žalovaných, že chýba príčinná súvislosť medzi nehodou a smrťou P., sú špekuláciou. Ak by auto nebolo vošlo do rybníka, P. C. by sa neutopil. Pokiaľ sa týka pasívnej vecnej legitimitácie žalovaného 2/, tak vozidlo, ktorým bola spôsobená dopravná nehoda je povinne zmluvne poistené u žalovaného 2/. Odvolací súd pri tejto vecnej pasívnej legitimitácii poukazuje na rozsudok Najvyššieho súdu SR z 31. júla 2017, sp.zn. 6 M Cdo 1/2016 - rozhodnutie R 61/2018, z ktorého vyplýva, že škodou pre účely zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších zmien a doplnení je aj nemajetková ujma spočívajúca v zásahu do osobnostných práv pozostalých obeť dopravnej nehody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla. V spore o náhrade takejto ujmy je poisťovňa pasívne legitimovaná. Z odôvodnenia uvedeného rozhodnutia vyplýva, že 9. októbra 2018 sa uskutočnilo rokovanie občianskoprávneho kolégia Najvyššieho súdu, na ktorom bolo prijaté uznesenie o uverejnení rozhodnutia Najvyššieho súdu, sp.zn. 6 Mdo 1/2016 v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky. Toto rozhodnutie bolo neskôr publikované ako judikát R 61/2018. Týmto postupom Najvyššieho súdu bolo dosiahnuté názorové zjednotenie dovolacích senátov k predmetnej problematike, čím zároveň došlo k ustáleniu rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. Najvyšší súd tu ďalej poukázal na ďalšie rozhodnutia Najvyššieho súdu, napr. sp.zn.: 2 Cdo 41/2018, 2 Cdo 52/2018, 2 Cdo 131/2018, 4 Cdo 91/2018, 6 Cdo 207/2017, 6 Cdo 226/2017, z ktorých vyplýva, že dovolací

súd posudzuje právne otázky ohľadne vecnej pasívnej legitímácie poisťovne vyplývajúce z povinného zmluvného poistenia už v súlade s právnymi závermi, na ktorých spočíva judikát R 61/2018. Vzhľadom k uvedenému považoval odvolací súd žalovaného 2/ za pasívne legitimovaného v danom spore.

14. Podľa § 13 ods. 1 OZ, fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jej osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby jej bolo dané primerané zadosťučinenie. Podľa odseku 2, pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadosťučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jej vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. Podľa odseku 3, výšku náhrady podľa odseku 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

15. Podľa § 15 OZ, po smrti fyzickej osoby patrí uplatňovať právo na ochranu jej osobnosti manželovi a deťom, a ak ich niet, jej rodičom.

16. Nečakaným, šokujúcim úmrtím najbližšieho príbuzného žalobcov 1/ až 5/ došlo k závažnému zásahu do ich osobnostných práv (práva na súkromie a rodinný život), pričom následok tohto zásahu je nereparovateľný. Pri úmrtí nemôže žiadne zadosťučinenie odčiniť vzniknutú ujmu, ktorá má absolútny charakter. Súčasťou súkromného života je nepochybne aj rodinný život zahŕňajúci vzťahy medzi blízkymi príbuznými a preto rešpektovanie súkromného, teda i rodinného života musí zahŕňať právo na vytváranie a rozvíjanie vzťahov s ďalšími bytosťami, aby bolo možné okrem iného tiež rozvíjať a naplňovať vlastnú osobnosť. Zavinená smrť blízkej osoby preto môže vzhľadom k vzájomným úzkym a pevným sociálnym, morálnym a citovým väzbám predstavovať natoľko závažnú nemateriálnu ujmu pre rozvíjanie a naplňovanie osobnosti pozostalého, že môže byť kvalifikovaná ako ujma znižujúca jeho dôstojnosť či vážnosť v spoločnosti (nálež Ústavného súdu ČR sp.zn. PL ÚS 16/04 zo 4.5.2005). Z tohto pohľadu ustanovenia Občianskeho zákonníka upravujú podmienky pre uplatnenie finančnej satisfakcie za ujmu spočívajúcu v zásahu do osobnostných práv v dôsledku smrti blízkej osoby. Strata blízkej osoby je pre väčšinu ľudí tou najväčšou stratou, s ktorou sa môžu vo svojom živote stretnúť (nálež Ústavného súdu ČR, sp. zn. I. ÚS 2844/14). Preto šokujúca smrť syna, brata a otca predstavuje udalosť mimoriadnu s nenapraviteľným následkom, v prípade ktorej je morálna satisfakcia z hľadiska zadosťučinenia nepostačujúca. Základnými kritériami určenia výšky nemajetkovej ujmy v peniazoch v dôsledku neoprávneného zásahu do práva na ochranu osobnosti sú závažnosť vzniknutej ujmy, ako i okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo, ktoré môžu byť významné tak u osoby postihnutej ako aj u osoby, ktorá neoprávnený zásah spôsobila. V dôsledku neoprávneného zásahu žalovaného 1/ došlo v danom prípade k násilnému pretrhnutiu rodinných a citových väzieb vyplývajúcich predovšetkým z intenzity vzťahu so zomrelým. Táto intenzita bola daná už tým, že išlo o dospelého syna žalobcov 1/, 2/, staršieho brata žalobcu 3/, otca žalobcov 4/ a 5/, ktorí spolu žili v spoločnej domácnosti, viedli harmonický rodinný život, intenzívne trávili spolu čas, vzájomne si pomáhali, podporovali sa. Okrem psychickej bolesti, ktorá v prípade straty veľmi blízkeho človeka je často vnímaná ako neznesiteľná fyzická, obmedzujúca aktivity pozostalých, často vyžadujúca odbornú pomoc, sú žalobcovia zasiahnutí stratou osoby, ktorej nezastupiteľným poslaním je práve upevňovanie a pozitívne rozvíjanie citových vzťahov, odovzdávanie materskej lásky, výchovného posolania, poskytovanie opater v starobe, priateľstvo, opora, vzor, na ktorých je človek existenčne závislý. Ich absencia sa negatívne prejaví nielen vo sfére osobnostného prežívania, ale významným spôsobom ovplyvní celý budúci život človeka. Strata takéhoto člena rodiny predstavuje nenávratnú deštrukciu medziludských väzieb vytvárajúcich základ rodinného života. Následkom toho je zmena plne fungujúcej rodiny s deťmi, vnúčatami, na neúplnú rodinu, navždy strádanú v jednotlivých oblastiach rodinného života, ovplyvňujúcu tiež sebarealizáciu pozostalých členov rodiny. Rodičia nebohého P. teda žalobcovia 1/, 2/ trpia obrovským smútkom, so stratou syna sa doposiaľ nevyrovnali, boli obaja nútení vyhľadať aj odbornú pomoc, absolvovali medikamentóznú liečbu. Život rodiny sa zmenil, neprežívajú už žiadne radostné okamihy, sviatky, nedokážu sa tešiť zo života. Žalobca 3/ stratil staršieho brata, ktorý mu bol vzorom a priateľom a tiež oporou. Zhoršil si prospech v škole, takisto trpí smútkom. Maloletí žalobcovia 4/ a 5/ ako synovia nebohého vnímajú stratu svojho otca rovnako, i keď žalobca 5/ sa narodil až po smrti otca, pretože v podstate celý svoj život budú vyrastať bez otca, ktorého strata je nespochybniteľná, brániaca im spoznávať svojho otca, rozvíjať s ním blízky vzťah, viesť rodinný život, o čo sú ochudobnení. Nemožno prehliadať ani charakter hodnôt, do ktorých bolo zasiahnuté a ich ochranu garantovanú Ústavou Slovenskej republiky (podľa článku 41 ods. 1 manželstvo, rodičovstvo a rodina sú pod ochranou zákona a podľa ods. 4 tohto článku deti majú právo na rodičovskú výchovu a starostlivosť).

17. Súd prvej inštancie zistil vo vzťahu k výške uplatňovaných nárokov v dostatočnom rozsahu skutočnosti rozhodné pre meritórne posúdenie veci, prihliadal aj na zákonom stanovené kritériá priznávania náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch, keď citovej ujme sa vyrovná len máloktoý emočný zážitok, preto jeho vnímanie a prejavy, hoci sú individuálne, možno dôvodne predvídať, avšak nesprávne určil výšku nemajetkovej ujmy.

18. Výška peňažnej náhrady je predmetom voľnej úvahy súdu, keďže zákon neustanovuje ani rámcové čiastky pre odškodnenie nemajetkovej ujmy. Preto súd musí prihliadnuť okrem závažnosti vzniknutej ujmy a okolností, za ktorých k porušeniu práva došlo, k naplneniu požiadavky účinného primeraného zadosťučinenia za vzniknutú nemajetkovú ujmu ale i k požiadavke nezneužívania tohto právneho prostriedku na neprípustné obohacovanie. Vodiacimi parametrami proporcionálne spravodlivého zadosťučinenia je atribút primeranosti, ktorý je rozhodujúcim kritériom priznávania odškodnenia, aby bol dosiahnutý účel kompenzácie, inak, napriek poskytnutému odškodneniu by sa poškodený mohli naďalej kvalifikovať ako obeť porušenia dohovoru o ľudských právach. Na druhej strane pri zachovaní proportionality, výška peňažnej satisfakcie nesmie byť prostriedkom bezdôvodného obohatenia a pôsobiť na škodcu likvidačne. Rozhodujúcim je preto zvažovanie individuálnych okolností prípadu. Výška náhrady nemajetkovej ujmy musí tiež odrážať všeobecne zdieľané predstavy o spravodlivosti. Judikatúra súdov v oblasti ochrany osobnosti sa zhoduje na primárnom význame vyrovnávacieho charakteru náhrady nemajetkovej ujmy, resp. zmiernení nepriaznivého následku neoprávneného zásahu (keďže nemajetková ujma vzniknutá porušením osobnostných práv sa vo všeobecnom slova zmysle ani nedá odškodniť a rozsah vzniknutej nemajetkovej ujmy nemožno exaktne kvantifikovať a vyčíslieť). Kritériu primeranosti priznávanej peňažnej satisfakcie priamo úmerne zodpovedá aplikácia tzv. statusu obeť podľa článku 34 Dohovoru o ľudských právach, ktorú objasnil Európsky súd pre ľudské práva v prípade Scordino vs. Taliansko v rozhodnutí zo 6.3.2007 sťažnosť č. 43662/98, ako i v prípade Stanková vs. Slovenská republika v rozhodnutí zo 9.10.2007 sťažnosť č. 7205/02. Európsky súd pre ľudské práva uviedol, že pokiaľ má náprava kompenzačný charakter, jej výška nemusí byť rovnaká, akú by priznal v porovnateľných prípadoch súd, nesmie však byť zjavne neprimeraná okolnostiam prípadu, pričom pri posudzovaní tejto primeranosti je potrebné zohľadňovať aj životnú úroveň v danej krajine a tiež to, či priznaná suma nevybočuje z právnej tradície v danej krajine, aj to, ako rýchlo sa jej sťažovateľ domohol. Ústavný súd Českej republiky konštatoval, že pri stanovení výšky čiastky relutárnej náhrady je nutné použiť princíp proportionality tiež spôsobom, že všeobecné súdy porovnajú čiastky tejto náhrady prisúdené v iných prípadoch (sp.zn. I. ÚS 2844/14).

19. Vzhľadom na uvedenú požiadavku kazuistiky odvolací súd príkladmo uvádza, že rozsudkom Okresného súdu Liptovský Mikuláš, č.k. 7C/256/2011-184 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Žiline, č.k. 8C/264/2013-223 z 28.10.2013 bola priznaná náhrada nemajetkovej ujmy za smrť otca maloletého dieťaťa vo výške 23.000 eur a rodičom zomrelého každému vo výške 10.000 eur. V zmysle rozsudku Okresného súdu Bratislava II, sp.zn. 18C/276/2008 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Bratislave, sp.zn. 4Co/470/2011 bola rodičom plnoletej dcéry priznaná náhrada 49.790 eur, rozsudkom Okresného súdu Bratislava II, sp.zn. 18C/76/2012 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Bratislave, sp.zn. 6Co/217/2014 bola rodičom priznaná nemajetková ujma 40.000 eur, pričom smrť nastala v dôsledku dopravnej nehody, rozsudkom Okresného súdu Topoľčany, sp.zn. 6C/143/2015 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Nitre, sp.zn. 5Co/264/2017 bola priznaná matke plnoletej dcéry nemajetková ujma 25.000 eur, rozsudkom Okresného súdu Nitra, sp.zn. 17C/22/2015 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Nitre, sp.zn. 6Co/176/2016 bola priznaná matke, ktorá žila s plnoletým synom v spoločnej domácnosti nemajetková ujma 20.000 eur, rozsudkom Okresného súdu Vranov nad Topľou, sp.zn. 5C/38/2012 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove, sp.zn. 20Co/183/2014 bola rodičom priznaná nemajetková ujma vo výške 15.000 eur a bratovi 5.000 eur, pričom v tejto náhrade bolo zohľadnené už aj spoluzavinenie nebohého, ktorý vedel, že vodič požil návykové látky. Rozsudkom Okresného súdu Trnava, sp.zn. 37C/178/2009 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trnave, sp.zn. 11Co/90/2010 súd priznal rodičom plnoletej dcéry nemajetkovú ujmu každému v sume 15.000 eur. Okresný súd Prievidza rozsudkom, sp.zn. 18C/381/2015 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne, sp.zn. 17Co/322/2017 priznal rodičom každému po 15.000 eur a mladšiemu bratovi 10.000 eur, Okresným súdom Považská Bystrica, sp.zn. 6C/51/2014 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne, sp.zn. 17Co/243/2015 bola priznaná výška nemajetkovej ujmy otcovi a matke po 10.000 eur a plnoletému bratovi 5.000 eur, keď sa jednalo o dopravnú nehodu s následkom smrti nepripútaného spolujazdca. Rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp.zn. 6Cdo/185/2011 zo 14.3.2012

bolo odmietnuté dovolanie voči rozhodnutiu týkajúcemu sa priznania náhrady nemajetkovej ujmy vo výške 120.000 eur (z dôvodu nezákonného trestného stíhania a uloženia trestu odňatia slobody).

20. Odvolací súd mal za to, že v danom prípade je primeraná výška nemajetkovej ujmy v sume 20.000 eur pre každého z rodičov a každého syna nebohého P. C. a 10.000 eur pre jeho brata. Takouto výškou dôjde k naplneniu požiadavky primeranosti a proporcionálnej náhrady strádania žalobcov.

21. V danom prípade súd prvej inštancie skonštatoval spoluzavinenie nebohého P. C. na vzniku škody, keď skonštatoval, že tento spolu s ďalšími osobami v predmetný deň 14.12.2015 požíval alkohol a následne spolu s ďalšími osobami a to W. C., C. E. a žalovaným I. si sadol do motorového vozidla, kde pokračovali v konzumácii alkoholu. P. bol vo vysokom štádiu opitosti, v ten deň užil aj marihuanu, musel si byť vedomý toho, že v rámci zábavy niekto z prítomných môže motorové vozidlo naštartovať a jazdiť s ním. Tiež musel vedieť, že každý z prítomných bol pod vplyvom alkoholu, nakoľko spolu s nimi tento alkohol konzumoval. Pokiaľ následne žalovaný 1/ naštartoval motorové vozidlo a jazdil s ním, nebohý P. neodmietol zotrvať v motorovom vozidle napriek tomu, že všetky osoby vo vozidle vrátane P. boli pod vplyvom alkoholu, ktoré skutočnosti vyplynuli z výpovede žalovaného 1/ a tiež z výpovede svedka W. C.. Nebolo preukázané, že by sa nebohý P. domáhal vystúpenia z motorového vozidla, že by žiadal, aby nejazdili predmetným vozidlom. Žalobcovia nepreukázali, že by P. nevedel, že vodič motorového vozidla nie je pod vplyvom alkoholu, resp. že by nevedel že vodič navyše nemá ani vodičský preukaz. Odvolací súd sa s týmito skutočnosťami plne stotožnil a vyhodnotil toto konanie nebohého P. ako značne nezodpovedné a do určitej miery vedúce k tak závažným následkom, ku ktorým nemuselo prísť, pokiaľ by odmietol viesť sa v motorovom vozidle, ktoré šoférije osoba pod vplyvom alkoholu a taktiež je možné, že pokiaľ by nebol nebohý P. pod vplyvom alkoholu a marihuany, bol by schopný sa z havarovaného motorového vozidla dostať. Súd prvej inštancie túto mieru určitého spoluzavinenia na vzniku škody vyhodnotil na 25%, s čím sa odvolací súd plne stotožnil. Vzhľadom k uvedeným skutočnostiam tak potom odvolací súd považoval výšku priznanej náhrady nemajetkovej ujmy u žalobcov 1/, 2/ vo výške 15.000 eur u každého, u žalobcu 3/ vo výške 7.500 eur a u žalobcov 4/ a 5/ po 15.000 eur u každého. Odvolací súd má za to, že priznaná výška náhrady nemajetkovej ujmy nepôsobí likvidačne, predstavuje základné štandardné kompenzovanie zmiernenia ujmy žalobcov v prípade, kedy navrátenie do pôvodného stavu neprichádza do úvahy. Preto nemožno konštatovať, že by priznanie takejto náhrady súdom prvej inštancie bolo prostriedkom bezdôvodného obohatenia žalobcov. Odvolacie námietky žalovaného 1/ tak boli nedôvodné vzhľadom na preukázanú adekvátnosť priznanej náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch, ktorá vo výške od 7.500 eur do 15.000 eur nepochybne nemôže byť náhradou za život ale slúži len na minimálne zmiernenie následkov vzniknutej ujmy. Tvrdenie žalovaného 1/, že úmrtie blízkej osoby žalobcov nespôsobilo zásadné zhoršenie ich sociálnej situácie, bolo nenáležité, keďže funkciou náhrady nemajetkovej ujmy nie je zlepšiť sociálnu situáciu žalobcov (ale kompenzuje prežitú strasť a útraty najbližších príbuzných, v dôsledku nenapraviteľnej straty samotnej možnosti ďalšieho kontaktu a rozvíjania vzťahov s nebohým ako synom, bratom a rodičom). Vyslovenie ľútosti žalovaným 1/ možno kvalifikovať len ako elementárny prejav slušnosti, nie je ho však možné považovať za kvalifikované vyporiadanie sa s pôvodcom zásahu. Takisto skutočnosť, že žalovaný 1/ bol v trestnom konaní uznaný vinným a odsúdený na nepodmienečný trest, nebola spôsobilá ovplyvniť výšku priznanej náhrady nemajetkovej ujmy (neplní žiadnu z funkcií civilnoprávnej sankcie za neoprávnený zásah do ochrany osobnosti fyzických osôb). Práve nedostatočná výška náhrady nemajetkovej ujmy by mohla viesť k tomu, že ujmu už postihnutý účastník konania sa opätovne stáva obeťou nesprávneho výkladu právnych predpisov. Výška priznanej náhrady reflektuje aj skutočnosť, že k zásahu došlo zo strany fyzickej osoby (v prípade právnických osôb súdna prax priznáva podstatne vyššie náhrady). Poukaz žalovaného I. na jeho osobné, majetkové pomery nemohol byť dôvodný, práve s prihliadnutím na primeranosť priznanej náhrady nemajetkovej ujmy vo vzťahu ku každému zo žalobcov, do osobnostnej sféry ktorého bolo zasiahnuté.

22. Vzhľadom k všetkým vyššie uvedeným skutočnostiam preto odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie vo výrokoch I., II., III., IV. a V. potvrdil, vo výroku VI. rozsudok podľa § 388 CSP zmenil tak, že žalovaným 1/,2/ určil povinnosť zaplatiť žalobkyni 1/ sumu 7.500 eur, žalobcovi 2/ sumu 7.500 eur a žalobcovi 3/ sumu 3.750 eur a vo zvyšnej zamietajúcej časti rozsudok podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil (zamietnutá časť u žalobcov 1/, 2/, 4/ a 5/ u každého po 5.000 a u žalobcu 3/ 12.500 eur).

23. Odvolací súd zmenil rozsudok súdu prvej inštancie aj v súvisiacom výroku VII., týkajúcom sa súdneho poplatku, keď určil žalovaným 1/, 2/ povinnosť spoločne a nerozdielne uhradiť Slovenskej republike na

účet Okresného súdu Skalica titulom súdneho poplatku sumu 4.050 eur v súlade s ust. § 2 ods. 2, § 4 ods. 2 písm. i) zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a položky 1a Sadzobníka súdnych poplatkov (6% z priznanej sumy 67.500 eur).

24. O nároku na náhradu trov tohto (prvoinštančného i odvolacieho) konania rozhodol odvolací súd v súlade s ust. § 396 ods. 2 CSP v spojení s ust. § 255 a § 257 CSP a priznal žalobcom 1/, 2/, 4/ a 5/ ich náhradu voči žalovaným 1/, 2/ v rozsahu 50% (žalobcovia požadovali náhradu nemajetkovej ujmy každý 20.000 eur, bola im priznaná však náhrada vo výške 15.000 eur, v dôsledku čoho ich čistý úspech v konaní je 50%) s tým, že plnením jedného zo žalovaných v rozsahu poskytnutého plnenia zaniká povinnosť druhého žalovaného. Žalovaní 1/, 2/ boli voči žalobcovi 3/ v konaní percentuálne úspešnejší, avšak z dôvodov hodných osobitného zreteľa, ktoré súd videl v charaktere daného sporu, keď v konaní išlo o škodovú udalosť, následkom ktorej došlo k nenapraviteľnej škode v podobe usmrtienia a rozhodnutie o výške plnenia záviselo výlučne na úvahe súdu, odvolací súd žalovaným 1/, 2/ voči žalobcovi 3/ náhradu trov nepriznal.

25. Uvedený rozsudok bol v senáte prijatý pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).